

OPINA națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național, editată de FUNDATIA „ROMÂNIA DE MÂINE”

Hotărârea Senatului Universității “Spiru Haret” privind contestația adresată Parlamentului și Guvernului României

Luând cunoștință de conținutul rapoartelor Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare privind facultățile și colegele din cadrul Universității “Spiru Haret” respinse la autorizare, Consiliul de conducere al Fundației și Senatul Universității constată că hotărârile de neautorizare au fost luate prin nerespectarea și încălcarea Legii nr. 88/1993.

Paginile 2 - 3

“SPIRU HARET” - O UNIVERSITATE CUNOSCUTĂ ȘI RECUNOSCUTĂ, CU BUNE APRECIERI ÎN ȚARĂ ȘI STRĂINĂTATE

Învățământul particular sub “ZODIA ACREDITĂRII”

Interviu cu prof. dr. AURELIAN BONDREA,
președintele Fundației “România de Mâine”
și al Senatului Universității “Spiru Haret”

(Reproducere din ziarul “Adevărul” din 19 septembrie 1995)

- Domnule profesor, din acest an școlar se trece la aplicarea noii Legi a Învățământului, iar Guvernul s-a pronunțat asupra autorizării instituțiilor de învățământ superior. Care este situația Universității “Spiru Haret” sub “ZODIA” acreditării, adică a aplicării Legii cunoscute sub “cifrul” 88/1993?

- Universitatea noastră - care nu întâmplător poartă numele lui Spiru Haret - face parte din FUNDATIA “ROMÂNIA DE MÂINE”, creată pe baza Legii nr. 21 din 1924, în vigoare și astăzi.

Prin hotărârea Guvernului au fost deja autorizate 5 facultăți în noul an universitar, se vor pregăti circa 12 mii de studenți, și alte 6 facultăți și 5 colege univer-

sitare care au fost amânate pentru a fi reanalizate prin vizite de verificare în cursul lunii octombrie a.c., în cadrul căroră învăță alti șapte mii de studenți.

În același timp, trebuie să menționez că unele facultăți și colege ale universității noastre sunt victima unor succesiive încălcări ale Legii acreditării învățământului (Legea 88/1993).

- În ultima decadă a lunii august, după apariția în “Monitorul Oficial” a hotărârii Guvernului, v-au fost transmise rapoartele CNEAA, prin care 6 facultăți din București, precum și filiale ale acestora din țară, ca și unele colege au fost respinse, deci neautorizate.

- Așa este. Dar consiliile științifice ale facultăților și Senatul Universității “Spiru Haret”, luând cunoștință de conținutul rapoartelor CNEAA înaintate Ministerului Învățământului, au constatat că argumentele pe baza cărora s-au luat deciziile de respingere de la autorizare a facultăților, filialelor, specializaților și colegeilor din cadrul Universității “Spiru Haret” nu au suport legal, încălcă flagrant Legea 88/1993. Considerăm că superfcialitatea și subiectivismul în luarea acestor decizii ar putea fi puse și pe seama volumului mare de muncă pe care l-a presupus activitatea CNEAA de analiză și vizite, într-o perioadă scurtă, a unui mare număr de unități. Indiferent însă de explicații, orice decizie luată prin încălcarea legii nu absolvă de răspundere pe nimeni.

- După cîte știu - așa cum a scris și presa, inclusiv “Adevărul” -, dv. ați sesizat la timp asemenea încălcări.

Pledoarie pentru noul an universitar

Acad. STEFAN MILCU

Scriind acest eseu sunt copleșit de amintirea trecerii numeroșilor mei ani școlari, atât de diferiți și, totuși, cu un fond comun, generat de unitatea lor atât de complexă. Pentru mine, ca și pentru tinerii de astăzi, fiecare etapă de studii a constituit întotdeauna un eveniment, cu o structură determinată de natura fiecăreia, dominată de tensiuni emoționale, curiozitate și teamă de necunoscut.

Desigur, un început de an în școala elementară este profund diferit de cel din învățământul superior în care trebuie să domine responsabilitatea pregătirii profunde care se încunună printr-o calificare profesională ce va fi validată social.

Acestei categorii de tineri se adresează în primul rând acestui de față, care nu este un exercițiu literar, ci o chemare spre alegerea cu responsabilitate a viitoarei profesii, alegere efectuată pe baza studiului temeinic al disciplinelor umaniste, al științelor tehnologice ori al celor ale Naturii. În acest univers al cunoșterii ce se oferă minții noastre, un loc aparte îl ocupă Medicina care necesită o formăție multilaterală, capabilă să apere sănătatea și să învingă boala. Începuturile ei îndepărtate au marcat-o cu înaltă responsabilitate, de care trebuie să fie conștient orice Tânăr ce i se consacră la începutul unui an universitar și în toată perioada lui de formăție. Această responsabilitate, într-un nou an universitar, trebuie să fie consecința unei opțiuni asumate integral de tinerii care și propun ca viitorul lor să fie validat uman și social.

Aceste apeluri, încărcate de gravitate și îndoială, nu trebuie să-i descurajeze pe tineri, ci să constituie tot atâtea îndemnuri în alegerea matură a celui mai potrivit domeniu și în angajarea în procesul dificil de cunoaștere a noului.

Cu încredere și optimism în spirit, tinerii care pășesc în noul an universitar să nu uite că pot învinge orice greutăți și că sunt meniți să fie învingători prin însăși nobelețea anilor lor tineri.

Permanente românești

ANGHEL SALIGNY
de acad. Radu P. Voinea

Pag. 8

- În primul rând, în lumina principiilor democrației și statului de drept, propunerile de neautorizare nu pot fi considerate irevocabile. În ce ne privește, am înaintat contestații către Parlament și Guvern, către CNEAA, supunând atenției aspecte concrete privind încălcarea prevederilor legale în cazul unor facultăți, filiale și colege de la Universitatea “Spiru Haret”, respinsă de la autorizare.

- Cum comentați deciziile “finale” și ce ați întreprins, potrivit normelor statului de drept?

(Continuare în pag. 4-5)

Consiliul
de conducere al Fundației
“România de Mâine”,
Senatul Universității
“Spiru Haret”
urează întregului corp didactic,
tuturor studentilor cele mai bune
rezultate
și mult succes în anul universitar
1995 - 1996!

FUNDATIA "ROMÂNIA DE MÂINE"

Instituție social-umanistă de cultură, știință și învățământ
UNIVERSITATEA "SPIRU HARET"

HOTĂRÂREA

Senatului Universității "Spiru Haret" privind contestația adresată Parlamentului și Guvernului României

Luând cunoștință de conținutul rapoartelor Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare privind facultățile și colegele din cadrul Universității "Spiru Haret" respinse la autorizare, Consiliul de conducere al Fundației și Senatul Universității constată că hotărârile de neautorizare au fost luate prin nerespectarea și încălcarea Legii nr. 88/1993.

Prin prezenta contestație, supunem atenției Dumneavoastră aspectele concrete privind încălcarea prevederilor legale în cazul unor facultăți, filiale și colege de la Universitatea "Spiru Haret", care au fost respinse de la autorizare:

1. Încălcarea art. 107, al. 2 din Constituția României, în sensul că Regulamentul elaborat de C.N.E.A.A., pe temeiul căruia și-a desfășurat activitatea, aduce modificări unor prevederi importante ale Legii nr. 88/1993. Dintre acestea mentionăm: instituirea de noi standarde (în afara prevederilor art. 20-23 din Lege); introducerea votului secret, neprevăzut de lege; neefectuarea obligatorie a vizitelor la unitățile care au solicitat acreditarea etc.

2. Încălcarea art. 5 (1), litera b, din Legea nr. 88/1993; potrivit acestei prevederi, "Comisiile de evaluare întocmesc rapoarte de evaluare pe baza raportului de autoevaluare și a verificării îndeplinirii standardelor corespunzătoare criteriilor generale cuprinse în lege". La următoarele facultăți, care - aşa cum rezultă din rapoartele de autoevaluare - îndeplinesc integral cerințele Legii nr. 88/1993, li s-a refuzat, nejustificat, vizita de verificare prevăzută de lege:

- ◆ Facultatea de Limba și Literatura Română;
- ◆ Facultatea de Matematică-Informatică;
- ◆ Facultatea de Economie Generală, Cibernetică și Informatică Economică;
- ◆ Facultatea de Istorie-Geografie și filialele acesteia din Brașov, Bacău, Blaj și Câmpulung Muscel;
- ◆ Facultatea de Muzică;
- ◆ Facultatea de Științe Tehnice și Tehnologice cu specializările: Cai ferate (Brașov) și Utilizarea Calculatoarelor (Râmnicu Vâlcea);
- ◆ Filiala din Cluj-Napoca a Facultății de Medicină;
- ◆ Filialele din Brașov, Iași, Craiova și Râmnicu Vâlcea ale Facultății de Drept;

- ◆ Filialele din Bacău și Brașov ale Facultății de Sociologie - Psihologie;
- ◆ Filialele din Brașov, Iași și Craiova ale Facultății de Marketing și Comerț Exterior;
- ◆ Filialele din Iași, Cluj, Brașov, Craiova, Râmnicu Vâlcea, Alexandria și Vălenii de Munte ale Facultății de Management Financiar-Contabil;
- ◆ Colegiile Universitare Pedagogice de Institutori din Craiova și Bacău;
- ◆ Colegiile Universitare de Contabilitate și Comerț din Blaj și Câmpulung Muscel;
- ◆ Colegiile de Administrație și Secretariat din Brașov și Râmnicu Vâlcea;
- ◆ Colegiul Universitar de Asistenți Medicali din Bacău;
- ◆ Colegiul Universitar de Topografie și Cadastru din Brașov;
- ◆ Colegiul Universitar de Balneologie din Râmnicu Vâlcea.

Mentionăm, în același context, faptul că, pentru analiza dosarelor și verificarea, prin vizite, a autenticității datelor și aprecierilor cuprinse în rapoartele de autoevaluare, C.N.E.A.A. a încasat de la Universitatea "Spiru Haret", în iunie 1994, peste 124 milioane lei.

Din analiza rapoartelor C.N.E.A.A. - ce ne-au fost înaintate - pentru facultățile nevizitate, menționate mai sus, rezultă că a fost făcută o evaluare birocratică, subiectivă, fără a se ține seama de rapoartele de autoevaluare; decizia de neautorizare nu este nici motivată și nici îndreptățită.

În nici un raport al C.N.E.A.A. pentru aceste facultăți nu se menționează că nu au fost vizitate de către comisiile de specialiști, lăsând impresia că datele și aprecierile au fost verificate, ceea ce constituie un neadevar.

Neefectuarea vizitelor, pentru verificarea autenticității datelor și aprecierilor din rapoartele de autoevaluare la facultățile și filialele acestora din cadrul Universității "Spiru Haret", s-a reflectat în conținutul inexact al

rapoartelor înaintate Ministerului Învățământului, care au denaturat realitatea. În acest mod au fost încălcate prevederile Legii nr. 88/1993. În mod regretabil, inexacitatele rapoartelor au fost avizate de Ministerul Învățământului care, prin lege, avea obligația de a verifica legalitatea deciziilor C.N.E.A.A.

Pentru încadrarea în prevederile Legii nr. 88/1993 comisiile de specialitate ale C.N.E.A.A. trebuie să efectueze vizite la toate facultățile, filialele și colegele menționate, în vederea verificărilor cerute de lege.

3. Încălcarea de către C.N.E.A.A. a deciziei Curții Constituționale nr. 114/1994, prin care s-a constatat că art. 32 al Legii nr. 88/1993 este neconstituțional și, ca urmare, a fost anulat. Cu toate acestea, C.N.E.A.A. reține drept argument de respingere neîndeplinirea prevederilor art. 32 pe care îl menționează în toate rapoartele înaintate Ministerului Învățământului pentru facultățile propuse să nu fie autorizate.

4. Încălcarea, în cazul Facultății de Marketing și Comerț Exterior, a prevederilor art. 5 (1), litera c, din Legea nr. 88/1993. Aceasta stipulează: "Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare elaborează propriul său raport, pe baza rapoartelor de evaluare ale comisiilor în subordine...".

Facultatea de Marketing și Comerț Exterior a fost evaluată de Comisia de științe economice a C.N.E.A.A. și avizată favorabil, pe baza examinării dosarului depus la C.N.E.A.A. și a verificării, prin vizita la facultatea respectivă, la 31 ianuarie 1995, a exactității datelor și aprecierilor din raportul de autoevaluare. Toate consemnările din Fișa de vizită și toate concluziile la obiectivele vizitei stabilite de C.N.E.A.A. evidențiază explicit că Facultatea de Marketing și Comerț Exterior îndeplinește integral criteriile și standardele stabilite de Legea nr. 88/1993 și se propune acordarea autorizației de funcționare provizorie.

Spre surprinderea comisiei de specialitate și a noastră, Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare - în componența căruia nu există nici un specialist din domeniul economic - a hotărât, prin vot secret, respingerea propunerii de autorizare a acestei facultăți, ignorându-se astfel constatăriile și concluziile comisiei de specialitate și încălcându-se, în chip evident, prevederile articolului 5 (1), litera c.

Ca urmare a acestei situații se impune ca hotărârea C.N.E.A.A. să fie conformă cu constatăriile și propunerea comisiei de specialitate, așa cum prevede art. 5, alin.1, lit. c din Legea nr. 88/1993.

5. Încălcarea, în cazul specializării Geografie, din cadrul Facultății de Geografie, Geoecologie și Turism, a art. 4 (1) din Legea nr. 88/1993. Aceasta prevede că se înființează... "comisiile de evaluare pe profiluri sau specializări".

La vizita de efectuare a verificărilor prevăzute de lege, Comisia a fost alcătuită din specialiști din trei profiluri: geologie, biologie și geografie, respectiv, 3 geologi, 3 biologi și 2 geografi. Datorită acestei componențe, evaluarea specializării Geografie nu a mai putut fi rezultatul unei verificări de strictă profesionalitate. În aceste condiții, contestăm competența comisiei și solicităm evaluarea specializării Geografie de către specialiști în componență prevăzută de lege. Menționăm că, Facultatea de Geografie, Geoecologie și Turism funcționează până în prezent cu o singură specializare - Geografie, pentru care s-a solicitat acreditarea. Celelalte două specializări - Geoecologie și Turism - nu au fost încă înființate.

6. În cazul facultăților de Medicină, Stomatologie, Arhitectură și Educație Fizică și Sport - vizitate de comisiile de specialitate ale C.N.E.A.A. și pentru care decizia de autorizare sau neautorizare a fost amânată pentru luna octombrie a.c. -, subiectivismul exprimat cu ajutorul votului secret este și mai evident. În fișele de vizită pe care le-au întocmit comisiile de specialitate pentru aceste facultăți nu există nici măcar o consemnare care să releve că un criteriu prevăzut de Legea nr. 88/1993 nu este îndeplinit, ci, dimpotrivă, fișele confirmă datele și aprecierile din rapoartele de autoevaluare ale facultăților, care sunt în deplină concordanță cu cerințele Legii nr. 88/1993.

Pentru Facultatea de Medicină, arbitrajul deciziei luate prin votul secret al nespecialiștilor din C.N.E.A.A. este în afara oricărei îndoieri, din

moment ce însuși vicepreședintele C.N.E.A.A., prof. dr. Laurențiu Popescu, membru al Academiei de Științe Medicale și rector al Universității de Medicină și Farmacie "Carol Davila" din București, și-a exprimat oficial dezacordul cu rezultatul votului secret, consemnatând în Raportul privind Facultatea de Medicină a Universității "Spiru Haret" înaintat de C.N.E.A.A. Ministerului Învățământului, sub semnătură proprie, următoarele: "Punct de vedere: (Laurențiu M. Popescu). Consider că este necesară o nouă analiză la această unitate".

Prin votul secret al nespecialiștilor din C.N.E.A.A. s-a decis însă, surprinzător, că se poate face învățământ de medicină acolo unde n-au existat și nu se pot crea peste noapte clinici universitare medicale, conduse de profesori și conferențiari universitari, știut fiind că învățământul medical

nu se poate face cu personal didactic navetist.

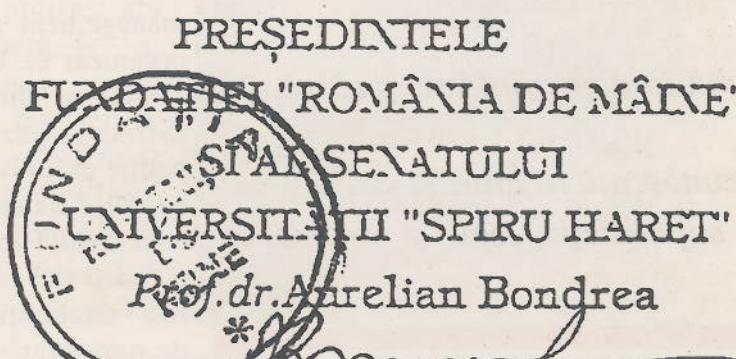
Potrivit consemnărilor din fișele de vizită la facultățile neautorizate menționate mai sus, acestea ar trebui, în mod normal, să primească, fără nici un fel de amânare, autorizația de funcționare provizorie.

Conținutul Contestației a fost dezbatut și aprobat în unanimitate în ședința comună a Consiliului de Conducere al Fundației "România de Mâine" și a Senatului Universității "Spiru Haret" din ziua de 11 septembrie 1995.

Prezenta Contestație se face în conformitate cu prevederile Legii nr. 29/1990 privind Contenciosul Administrativ.

Vă informăm că această Contestație a fost înaintată Parlamentului și Guvernului României.

11 septembrie 1995

1. - Acad. Ștefan Milcu
2. - Acad. Radu Voinea
3. - Acad. N.N. Constantinescu
4. - Acad. Marius Peculea
5. - Acad. Romulus Vulcănescu
6. - Acad. Ștefan Ștefănescu
7. - Acad. Anghel Rugină
8. - Acad. Vasile Gionea
9. - Acad. David Davidescu
10. - Acad. Nicolae Teodorescu

11. - Prof.dr Alexandru Boboc, membru corespondent al Academiei Române
12. - Prof.dr. Alexandru Surdu, membru corespondent al Academiei Române
13. - Prof.dr.doc. Victor Ciobanu
14. - Prof.dr.doc. Titu Georgescu
15. - Prof.dr.doc. Grigore Posea
16. - Prof.dr.doc. Ion Pop D. Popa
17. - Prof.dr.doc. Alexandru Zanfir
18. - Prof.dr.doc. Iulian Mincu
19. - Prof.dr. Ion Rebedeu
20. - Prof.dr. Victor Giuleanu
21. - Prof.dr. Augustin Gârbea
22. - Prof.dr. Adam Popescu
23. - Prof.dr. Constantin Mecu
24. - Prof.dr. Carmen Busuioc
25. - Prof.dr. Ion Tudosescu
26. - Prof.dr. Florea Chiriac
27. - Prof.dr. Emil Păun
28. - Prof.dr. Ion Dodu Bălan
29. - Prof.dr. Ștefan Lache
30. - Prof. Ioan Kunst Ghermănescu
31. - Prof.dr. Dan Ghiocel
32. - Prof.dr. Marin Ivașcu
33. - Prof.dr. Constantin Luca
34. - Prof.dr. Ioan Scurtu
35. - Prof.dr. Gheorghe Cazan
36. - Prof.dr. Mircea Nicolaescu
37. - Prof.dr. Constantin Vlad
38. - Prof.dr. Virgil Craiu
39. - Prof.dr. Ion T. Radu

MEMBRI SENATULUI

- Ştefan Milcu
- Radu Voinea
- N.N. Constantinescu
- Marius Peculea
- Romulus Vulcănescu
- Ştefan Ștefănescu
- Anghel Rugină
- Vasile Gionea
- David Davidescu
- Nicolae Teodorescu

- Alexandru Boboc

- Alexandru Surdu

- Victor Ciobanu
- Titu Georgescu
- Grigore Posea
- Ion Pop D. Popa
- Alexandru Zanfir
- Iulian Mincu
- Ion Rebedeu
- Victor Giuleanu
- Augustin Gârbea
- Adam Popescu
- Constantin Mecu
- Carmen Busuioc
- Ion Tudosescu
- Florea Chiriac
- Emil Păun
- Ion Dodu Bălan
- Ştefan Lache
- Ioan Kunst Ghermănescu
- Dan Ghiocel
- Marin Ivașcu
- Constantin Luca
- Ioan Scurtu
- Gheorghe Cazan
- Mircea Nicolaescu
- Constantin Vlad
- Virgil Craiu
- Ion T. Radu

40. - Prof.dr. Mihai Golu
41. - Prof.dr. Gheorghe Achipei
42. - Prof.dr. Memet Gafar
43. - Prof.dr. Corneliu Baloescu
44. - Prof.dr. Constantin Moisuc
45. - Prof.dr. Ilie Văduva
46. - Prof.dr. Cornel Dumitrescu
47. - Prof.dr. Alexandru Oproiu
48. - Prof.dr. Florin Popescu
49. - Prof.dr. Angela Ion
50. - Prof. Virgil Teodorescu
51. - Prof.dr. Gheorghe Ionipă
52. - Prof.dr. Grigore Mihai
53. - Conf.dr. Virgil Constantinescu
54. - Prof.dr. Nicolae Telechi
55. - Prof.dr. Victor Axenciu
56. - Prof.dr. Dumitru Pugna
57. - Prof.dr. Rodica Trandafir
58. - Prof.dr. Ghéorghe Diaconescu
59. - Prof.dr. Dorin Sarafoleanu
60. - Prof.dr. Mircea Boulescu
61. - Prof.dr. Toma Coman
62. - Prof.dr. Florin Seiciu
63. - Prof.dr. Mihai Dumitrescu
64. - Prof.dr. Ștefan Costea
65. - Prof.dr. Ion Mihail Popescu
66. - Prof.dr. Ion Albu
67. - Prof.dr. Petre Mâlcomete
68. - Prof.dr. Virgil Olariu
69. - Prof.dr. Tiberiu Nicola
70. - Prof.dr. Emil Mihuleac
71. - Prof.dr. Mihai Merfea
72. - Prof.dr. Gheorghe Trandafir
73. - Prof.dr. Constantin Enache
74. - Prof.dr. Alexandru Popescu Mihăieschi
75. - Prof.dr. Coralia Angelescu
76. - Prof.dr. Antonie Iorgovan
77. - Prof.dr. Ion Stoica
78. - Prof.dr. Victor Dan Zlătescu
79. - Conf.dr. Nicolae Radu
80. - Dumitru Radu Popescu
81. - Prof.dr. George Văideanu
82. - Prof.dr. Emil Verza
83. - Radu Beligan

- Alexandru Boboc
- Corneliu Baloescu
- Constantin Moisuc
- Ilie Văduva
- Cornel Dumitrescu
- Alexandru Oproiu
- Florin Popescu
- Angela Ion
- Virgil Teodorescu
- Gheorghe Ionipă
- Grigore Mihai
- Virgil Constantinescu
- Nicolae Telechi
- Victor Axenciu
- Dumitru Pugna
- Rodica Trandafir
- Gheorghe Diaconescu
- Dorin Sarafoleanu
- Mircea Boulescu
- Toma Coman
- Florin Seiciu
- Mihai Dumitrescu
- Ştefan Costea
- Ion Mihail Popescu
- Ion Albu
- Petre Mâlcomete
- Virgil Olariu
- Tiberiu Nicola
- Emil Mihuleac
- Mihai Merfea
- Gheorghe Trandafir
- Constantin Enache
- Alexandru Popescu Mihăieschi
- Coralia Angelescu
- Antonie Iorgovan
- Ion Stoica
- Victor Dan Zlătescu
- Nicolae Radu
- Dumitru Radu Popescu
- George Văideanu
- Emil Verza
- Radu Beligan

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PARTICULAR SUB "ZODIA ACREDITĂRII"

(Continuare din pag. 1)

- Concret, despre ce este vorba?

- Am semnalat astfel încălcarea art. 107, al. 2 din Constituția României, în sensul că Regulamentul elaborat de Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare, pe temeiul căruia și-a desfășurat activitatea, aduce modificări unor prevederi importante ale Legii 88/1993. Dintre acestea menționăm: **instituirea de noi standarde** (în afara prevederilor art. 20-23 din lege); **introducerea votului secret**, neprevăzut de lege; **neefectuarea obligatorie a vizitelor la unitățile care au solicitat acreditarea**.

Apoi, în mod evident, este vorba despre încălcarea art. 5 (1), litera b, din Legea 88/1993. Potrivit acestei prevederi, "comisiile de evaluare întocmesc rapoarte de evaluare pe baza raportului de autoevaluare și a verificării îndeplinirii standardelor corespunzătoare criteriilor generale cuprinse în lege". Or, unui număr de facultăți din București sau filiale din țară, care - așa cum rezultă din rapoartele de autoevaluare - îndeplinește integral cerințele Legii 88/1993, li s-a refuzat, nejustificat, vizita.

Este de menționat că, pentru analiza dosarelor și verificarea, prin vizite, a autenticității datelor și aprecierilor cuprinse în rapoartele de autoevaluare, CNEAA a încasat de la Universitatea "Spiru Haret", în iunie 1994, peste 124 milioane lei.

Rapoartele Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare, înaintate Ministerului Învățământului și care ne-au fost transmise recent, dezvăluie, chiar de la o primă lectură, evaluări biocratice, subiective, formale ale facultăților nevizitate, ignorându-se total

- **Un proces complex, nou în istoria învățământului românesc, însoțit de surpreze și dificultăți.**
- **"Votul secret", o invenție nefericită în domeniul învățământului și științei.**
- **"Spiru Haret" - o universitate recunoscută în lume și acasă.**
- **Logica vizitelor de verificare, supremăția legii și evaluarea academică.**

rapoartele de autoevaluare. În consecință, decizia de **neautorizare** nu poate fi nici motivată, nici îndreptățită profesional și legal. De altfel, în nici un raport al CNEAA nu se precizează că facultățile în cauză **nu au fost vizitate de către comisiile de specialiști**, lăsându-se chiar impresia că datele și aprecierile au fost "verificate", ceea ce constituie un neadevăr. Să mai subliniez că neefectuarea vizitelor s-a reflectat în conținutul inexact al rapoartelor înaintate Ministerului Învățământului, denaturând astfel realitatea? În mod regretabil, inexacitatele rapoartelor au fost avizate de minister, care, prin lege, avea obligația de a verifica legalitatea deciziilor Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare.

- Este limpede că, pentru încadrarea în prevederile Legii 88/1993 se impunea, în mod obligatoriu, efectuarea vizitelor la toate facultățile, filialele și colegiile. Am înțeles însă, din stenograma discuțiilor în Senatul Universității, că v-ați confruntat și cu alte încălcări ale legii.

- Da. Este vorba de încălcarea prevederii art. 5 (1), litera c, din Legea 88/1993, potrivit căreia "Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare elaborează propriul său raport, pe baza rapoartelor de evaluare ale comisiilor în subordine...". Astfel, Facultatea de

Marketing și Comerț Exterior a fost evaluată de Comisia de științe economice a C.N.E.A.A. și avizată favorabil, pe baza examinării dosarului de autoevaluare și a verificării, prin vizită, la **31 ianuarie 1995**, a exactității datelor și aprecierilor cuprinse în raport. Toate consemnările din Fișa de vizită și concluziile la obiectivele vizitei stabilite de C.N.E.A.A. evidențiază **explicit** că facultatea îndeplinește **integral** criteriile și standardele stabilită de lege, propunându-se, **atunci**, acordarea autorizației de funcționare provizorie. Spre surprinderea comisiei de specialitate și a noastră, C.N.E.A.A. - în componență căruia nu există nici un specialist din domeniul economic - a hotărât, **prin vot secret**, respingerea propunerii de autorizare, ignorându-se, deopotrivă, concluziile comisiei de specialitate și prevederile articolului amintit.

În cazul **Facultății de Geografie, Geoecologie și Turism** este vorba despre încălcarea art. 4(1) din Legea 88/1993. Aceasta prevede că se înființează "comisiile de evaluare pe profiluri sau specializări". Or, comisia pentru verificare era compusă din 6 geologi și biologi și 2 geografi. Datorită acestei structuri inadecvate, evaluarea **Specializării Geografie** nu a putut fi rezultatul unei verificări cu adevărat profesionale. Am contestat și contestăm competența unei asemenea

comisii, solicitând evaluarea de către specialiști în **componență prevăzută de lege**.

În legătură cu funcția sau rolul **vizitei**, este evident că legea i-a conferit un loc important, **de verificare**, dat fiind că, alături de raportul de autoevaluare, tocmai procesul concret de învățământ, condițiile lui științifice, pedagogice și materiale, aflate într-o dinamică specifică, pot aduce argumente și motivații pentru decizii ferite de unilateralitate și subiectivism.

Ne așteptăm ca vizitele din luna octombrie, pentru facultățile "amânate", să se constituie într-o experiență realmente pozitivă, îmboagățită. Credem, totodată, că forurile în drept, cărora li s-a adresat Senatul Universității noastre, vor repara toate aceste flagrante încălcări ale legii.

- În cei cinci ani de când funcționează Fundația "România de Mâine" și Universitatea "Spiru Haret", care sunt ecurile percepute de dv. din rândul studenților, al specialiștilor din țară ori de peste hotare cu care ați venit în contact?

- În legătură cu ultima parte a întrebării, îmi dați prilejul să menționez, că una dintre mărturiile ecoului peste hotare, că universitatea noastră, împreună cu șase universități de stat din România, face parte, din noiembrie 1991, din Alianța Universitară pentru Democrație, care grupează 64 de universități din S.U.A. și din Europa. În acest context este

concluent să subliniez că universitatea noastră, participând la un concurs de management și marketing organizat de University of Tennessee din Knoxville (SUA) și intrând în competiție cu universitățile din cadrul Alianței, a câștigat concursul. Diploma pe care o vedeați aici confirmă că au fost surclasăți competitori de prestigiu. Paradoxal e faptul că tocmai Facultății de Marketing, care a câștigat acest concurs, i-a fost respinsă - de către C.N.E.A.A. - autorizarea de funcționare. Pentru a răspunde la întrebare în ansamblul său, pot să spun că o mulțime de specialiști, colegi din diverse catedre, studenți și familiile lor apreciază condițiile și procesul de învățământ din universitatea noastră.

- Domnule profesor, sunteți și decanul Facultății de Sociologie-Psihologie; conduceți Institutul de Sociologie și Opinie Publică din cadrul Fundației. Văd aici, în raftul de cărți, alături de altele, și "Sociologia culturii" - al cărei autor sunteți - într-o nouă ediție, fără a mai vorbi despre alte lucrări și studii. Știu că sunteți specializat în acest domeniu care vă pasionează și că ați lucrat, în diverse ipostaze, în sfera învățământului, începând cariera didactică ca învățător în satul natal, timp de cinci ani. Permiteți-mi o întrebare cu caracter personal sau, mai direct spus, rugămintea de a prezenta un fel de "curriculum vitae".

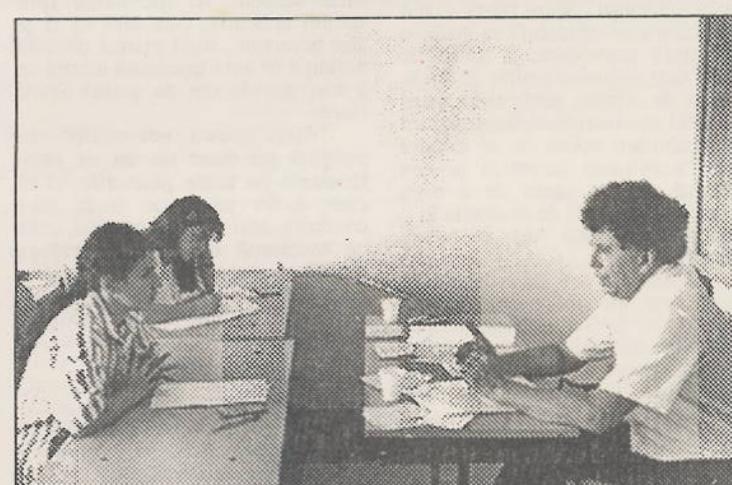
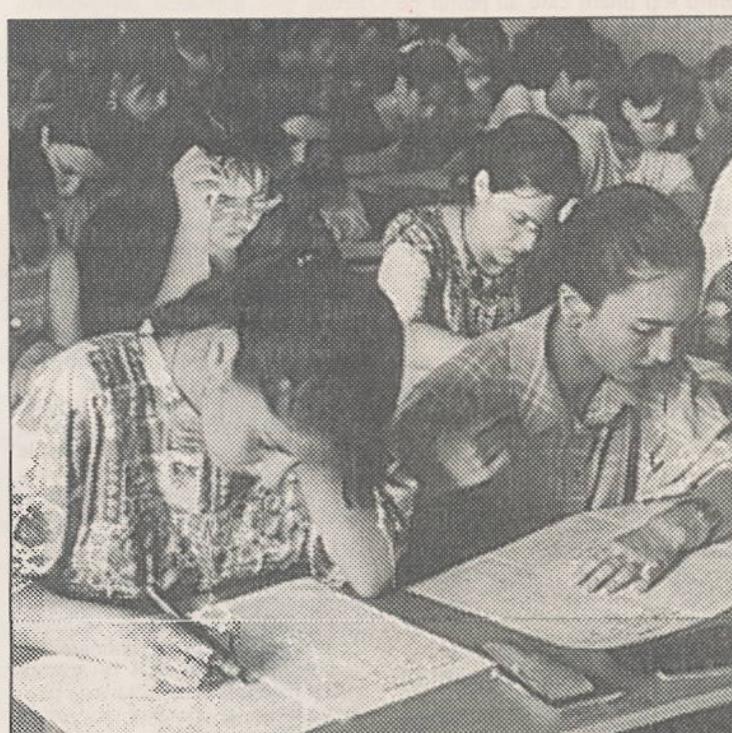
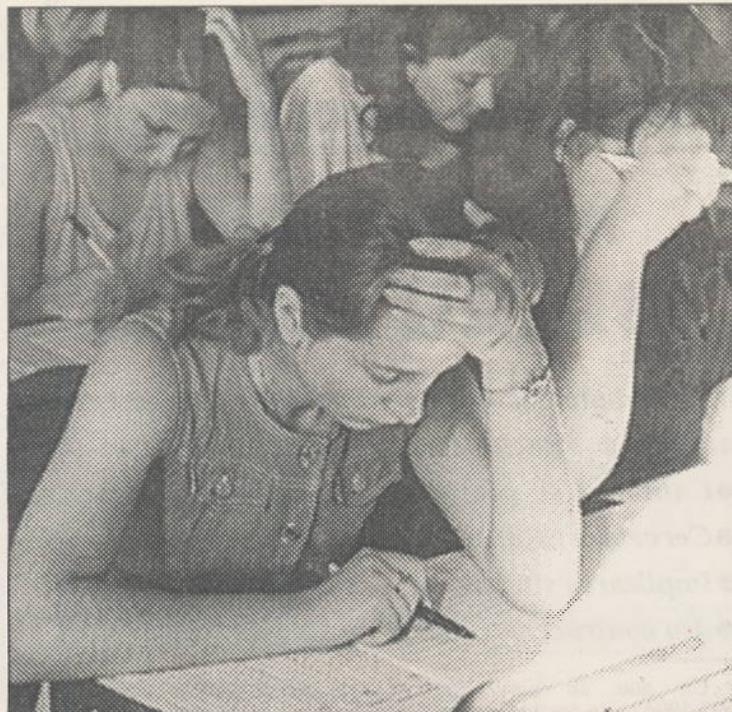
- Pe scurt, o dată cu revenirea, în țara noastră, la învățământul sociologic, în 1966, am trecut la Universitatea București, unde am început prin a fi asistent și apoi lector. Atunci am elaborat și predat cursul de Sociologia culturii, în urma unei specializări de un an de zile la Universitatea Sorbona - Paris. Am ocupat apoi, prin concurs, postul de conferențiar uni-

versitar la Conservatorul de Muzică din București, fiind, în același timp, titularul cursului de Sociologia culturii la Institutul de Arte Plastice și Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică. În cadrul Universității București, în calitate de conducător științific, am coordonat lucrările și munca de cercetare a unui număr de 12 doctoranzi, din care 8 au obținut titlul științific de doctor pe teme de sociologia culturii. În ultimii ani am elaborat și publicat peste o sută de studii și articole pe teme privind sociologia opiniei publice, sociologia comunicațiilor de masă, sociologia educației, democrația și statul de drept etc. În prezent coordonez un colectiv de cadre didactice și cercetători din universitatea noastră, care elaborează o lucrare de mare interes științific, pe tema: "Identitate etno-spirituală și patrimoniu național. Diagnoză sociologică", prevăzută în Planul național de cercetare. Iată, aşadar, succint, etapele afirmării mele în domeniu și, dacă vreți, motivația preocupărilor mele didactice și științifice actuale.

- Experiența dv. didactică, pasiunea pentru organizarea și modernizarea școlii, ca și profesia de sociolog în sine vă fac să fiți totuși optimist în ce privește soarta învățământului în general, a celui particular în cazul de față?

- Cum am mai spus și în alte împrejurări, rămân un optimist, în ciuda amărăciunii cauzate de amintitele încălcări ale legii în ceea ce ne privește, fenomen cu care tranzitia ne-a obișnuit și în alte domenii. Îmi exprim convingerea că statul nostru de drept, societatea democratică ce se edifică în România vor rezolva și asemenea probleme, dovedind că, întradevar, nimici nu se poate situa dincolo și mai presus de lege.

Interviu realizat de Radu RALEA

Dreptul privat în Universitate

Prof.dr. VICTOR DAN ZLĂTESCU,
membru asociat al Academiei Internaționale de drept comparat,
șeful catedrei de drept privat a Facultății de Drept din Universitatea "Spiru Haret"

Epoca de tranzitie pe care o parurge societatea românească își pune amprenta pe toate domeniile vieții sociale. Nu numai economia este în tranzitie. Fenomenul este deosebit de profund și de complex; el include întreaga mentalitate a unei societăți, resorturile cele mai intime ale relațiilor dintre oameni le transformă însăși gândirea. Astfel se explică și de ce putem vorbi despre o psihologie a tranzitiei, despre o sociologie a acesteia ca și despre un drept al tranzitiei.

Dreptul tranzitiei nu înseamnă o reîntoarcere completă la legislația antebelică, nici la concepțele și tehniciile juridice ale epocii pe care a curmat-o regimul totalitar. Ca și științele economice, el reclamă assimilarea celor mai valoroase transformări petrecute în timpul celor cincizeci de ani de hibernare, în dreptul țărilor occidentale, și asigurarea unei perfecte corelări a legislației naționale cu cea internațională.

Ne găsim în fața unor imperitive deosebit de dificile, de o mare complexitate și răspundere, care - evident - reclamă un timp îndelungat. Această assimilare nu trebuie însă să se facă în afara tradițiilor juridice, dincolo de limitele realităților noastre, de orizonturile gândirii juridice românești, ceea ce subliniază încă o dată efortul deosebit de realizare a nouului sistem juridic național.

Iată de ce, dreptul tranzitiei nu poate reprezenta decât o succesiune de momente dintr-un proces de tranzitie, mereu altele până la realizarea unui sistem bine definit. Spre deosebire de alte state foste sociale, țara noastră a avut sansa că regimul totalitar nu a reușit să abroge nici Codul civil, nici pe cel comercial, ceea ce i-a permis ca,

după înălțarea "marei sisteme de drept socialist" să-și reia ușor locul firesc în cel "romano-germanic", adică în sistemul statelor latine.

În astfel de condiții, învățământul universitar este dator să acorde studenților o pregătire adecvată, care să-i poată face să înțeleagă nu numai realitățile de lege lata, ci sensurile și perspectivele tranzitiei. Alături de expunerile privind legislația în vigoare astăzi, studentului vor trebui să i se explică, de lege ferenda, ceea ce ar putea fi realitatea juridică de mâine. Aceasta presupune o schimbare de accent, deloc neglijabilă.

În acest sens, Facultatea noastră de Drept a trecut la o analiză complexă a programei analitice care presupune, nu numai schimbări sub aspect formal - în lista cursurilor ce se predau - dar și în substanța acestora.

În materie de drept privat s-au introdus discipline noi, ca dreptul comparat, care permite o deschidere amplă spre sistemele juridice ale altor țări - obiect de permanentă inspirație și evaluare - legistica formală, materie de interes excepțional pentru elaborarea legislativă, dreptul comunitar instituțional, prilej de familiarizare a studenților cu reglementările comunităților europene, protecția juridică a drepturilor omului, materie a cărei însemnatate pentru viața socială contemporană nu mai e cazul a fi subliniată.

O semnificație particulară capătă în acest context predarea dreptului roman și al istoriei dreptului românesc, materii esențiale pentru înțelegerea substanței profunde a dreptului nostru actual.

Optica însăși în care se predau cursurile s-a îmbogățit; abordarea dreptului civil, a dreptului familiei, a celui comercial nu se mai face exclusiv prin prisma reglementărilor românești în vigoare; instituțiile juridice din țara noastră sunt private acum comparativ cu cele din alte țări, căutându-se a se schița perspectivele evoluției acesteia.

Această deschidere trebuie să continue. Procesul de permanentă adaptare a programelor, de permanentă actualizare la standardele literaturii juridice de peste hotare, realizată cu sprijinul direct al decanului facultății, va fi de natură să contribuie a face Facultatea noastră de Drept, una din cele mai strălucite instituții de învățământ juridic din țară, pe măsura valorii excepționale a cadrelor didactice de care dispune.

COLEGIILE REVISTEI „OPINIA NAȚIONALĂ”

COLEGIUL PENTRU REFORMĂ ȘI RELANSAREA

ECONOMIEI NAȚIONALE

- Acad. Alexandru Bărlădeanu
- Acad. Anghel Rugină
- Acad. N.N. Constantinescu
- Acad. David Davidescu
- Prof. dr. Constantin Ionete
- Prof. dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu
- Prof. dr. doc. Alexandru Zanfir
- Prof. dr. Mircea Druc
- Prof. dr. Alexandru Albu
- Prof. dr. Mihai Părlăuță
- Prof. dr. Gheorghe Zaman
- Prof. dr. Petre Mălcomete
- Prof. dr. Mihai Dumitrescu

COLEGIUL PENTRU

PROBLEMELE ȘTIINȚEI ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

- Acad. Stefan Milcu
- Acad. Radu Voinea
- Acad. Stefan Pascu
- Acad. Ion Coteanu
- Acad. Cristofor Simionescu
- Acad. Stefan I. Ștefănescu
- Acad. Marius Peculea
- Prof. dr. Liviu Maior
- Prof. dr. Grigore Brâncuș
- Prof. dr. Dan Ghiocei
- Prof. dr. Emil Tocaci
- Prof. dr. doc. Grigore Posea
- Prof. dr. Gheorghe Secără
- Prof. dr. g-ral (rez.) Emil Mihuleac

COLEGIUL PENTRU

PROBLEMELE CULTURII ȘI ARTEI

- Acad. Eugen Simon
- Prof. dr. Alexandru Boboc, membru corespondent al Academiei Române
- Radu Beligan
- Grigore Vieru
- Paul Everac
- Dinu Săraru
- Prof. dr. Ion Dodu Bălan
- Prof. dr. Victor Giuleanu
- Dumitru Radu Popescu

COLEGIUL PENTRU

IDEEA NAȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ ÎN ROMÂNIA

- Prof. dr. Aurelian Bondrea
- Prof. dr. Mitropolit Antonie Plămădeală
- Prof. dr. doc. Titu Georgescu
- Prof. dr. Stefan Lache

- Prof. dr. Gheorghe I. Ionita
- Adrian Păunescu
- Prof. dr. Ion Rebedeu
- Prof. dr. Ion Mihail Popescu
- Prof. dr. Gheorghe Cazan
- Prof. dr. Ion Tudosecu
- Prof. dr. Tiberiu Nicola
- Prof. dr. Virgil Constantinescu

COLEGIUL PENTRU DOCTRINE POLITICE ȘI PROBLEME

ALE RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE

- Valentin Lipatti
- Dr. Ion Mitrani
- Prof. dr. Florea Dudită
- Prof. dr. Mircea Nicolaescu
- Prof. dr. Marin Voiculescu
- Ion Mărgineanu
- Dan Lăzărescu
- Prof. dr. Ion Zară
- Prof. dr. Constantin Mecu
- Prof. dr. Marin Nedelea
- Prof. dr. Constantine Vlad
- Dr. Nicolae Ecobescu

COLEGIUL PENTRU PROBLEMELE SĂNĂTĂȚII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

- Acad. Nicolae Cajal
- Acad. Constantin Bălăceanu-Stolnici
- Prof. dr. doc. Iulian Mincu
- Prof. dr. doc. Victor Ciobanu
- Prof. dr. Caius Traian Dragomir
- Prof. dr. Andrei Firică
- Prof. dr. Dorin Sarafoleanu
- Prof. dr. Ioan Pop D. Popa
- Prof. dr. Stefan Costea
- Prof. dr. Gheorghe Răboacă

COLEGIUL PENTRU PROBLEMELE JUSTIȚIEI, STATULUI DE DREPT ȘI DEMOCRAȚIEI

- Acad. Valentin Georgescu
- Acad. Ion Filipescu
- Acad. Vasile Gionea
- Prof. dr. Antonie Iorgovan
- Prof. dr. Adam Popescu
- Prof. dr. Nicolae Popa
- Prof. dr. Ion Neagu
- Prof. dr. Andrei Popescu
- Prof. dr. Ionel Cioșcă
- Prof. dr. Mihai Merlea
- Prof. dr. Mircea Stroia

Director:
Prof. dr. AURELIAN BONDREA

FESTIVALUL INTERNATIONAL

GEORGE ENESCU

A XIII-a ediție a Festivalului Internațional "George Enescu" s-a încheiat în apoteoza specifică geniu lui tutelar. S-a demonstrat încă o dată că muzica marelui nostru compatriot vine spre noi ca un mesaj al viitorului și că timpul ei, cum pe bună dreptate remarcă un mare dirijor, abia acum începe. Este privilegiul geniu lui, al artistului total - compozitor, interpret, dirijor, educator - de a depăși orice epocă istorică spre a apartine eternității și de a sublima substanța melosului național într-o superioară punte spirituală de legătură între popoare, stiluri și genuri muzicale, artiști de origini și formă diverse. Cele aproape 50 de concerte, prezentate în Festival sub autoritatea unor mari dirijori și interpreți ai lumii, spectacolele de operă și balet, simpozionul consacrat

operelor lui Enescu reprezintă tot atâtea puncte de referință într-o meditație durabilă despre care sperăm că va fertiliza viața muzicală românească. (M.L.)

CONDIȚIA UNIVERSITARĂ, VOCAȚIA INTELECTUALĂ A STUDENTULUI LA "SPIRU HARET"

- Debutul noului an universitar sub generease auspicii ● Punctul forte - corpul didactic de elită
- Calitatea și performanța - semne distinctive
- Cercetare științifică de anvergură națională
- Implicarea studenților - de la aspirație la realitate
- Un contract spiritual între studenți și profesori.

Un nou an universitar - 1995-1996 - și-a deschis larg porțile pentru toți tinerii care au pornit pe drumul acesta captivant, miraculos al studiului. Un debut strălucit sub auspiciile noii alcătuiri legislative care este Legea Învățământului votată de Parlamentul țării și promulgată de Președintele României, așezat sub semnul cuvintelor de bun augur care traduc aspirația îndrepătată mereu spre a deschide o perioadă benefică. Ca la un semnal, studenții se reversă în grupuri pe aleile Parcului Tineretului, însuflețindu-le cu freamătul lor tineresc. Și, o dată cu ei, o infuzie de certitudine și speranță pătrunde în spațioasele amfiteatre, în noile săli de curs ale Universității "Spiru Haret".

Optiunea studenților, care ne farmecă și ne contamnează cu verva lor, pentru această Universitate, purtând emblematic numele marelui om de știință, marelui om al școlii românești - Spiru Haret -, cu o încărcătură ce reprezintă ea însăși o adevărată provocare, o stare de spirit, este opțiunea pentru un învățământ de calitate, performant, pentru rolul său interdisciplinar, pentru acel echilibru optim ce se asigură între activitatea teoretică și cea practică, pentru șansa de a avea acces încă din anii de studenție la o vocationă muncă de cercetare științifică.

"Auspiciile sub care debutează acest nou an universitar pot fi socotite ca având o factură optimismă, în ciuda norilor care se strecoară dinspre... acreditare" - a mărturisit dl. academician Ion COȚEANU, rectorul Universității "Spiru Haret", președintele Societății de Științe Filologice, director al Institutului de Lingvistică. Dacă avem în vedere afluxul studenților care au optat pentru Universitatea "Spiru Haret", efortul cadrelor didactice, al nostru al tuturor, de a le oferi nu numai șansa de a se număra printre studenții acestui imens laborator de formare a personalității viitorilor absolvenți, am putea numi căteva semne ale unui asemenea optimism. **Punctul forte** al finalului cote valorice, al finalului atractivității îl reprezintă însă **corpul didactic de elită**, cu prestigiu științific cunoscut și recunoscut pe plan național și internațional. Și oricât de dificil ar fi nominalizarea unor dintraceste mari personalități ale învățământului, îspita este atât de mare încât nu pot să nu amintesc cu placere, dacă nu chiar cu un orgolios nedismisul, de aportul performant, inconfundabil din toate punctele de vedere al academicianului Stefan MILCU care predă, cu știință și vîrsta sa, cursul de Bioetică, decanul Facultății de Medicină nefiind altul decât profesorul Alexandru OPROIU, președintele Societății Române de Gastroenterologie, academicianii Vasile GIONEA, Radu VOINEA, Stefan ȘTEFĂNESCU, N.N. Constantinescu, prof. dr. Alexandru ZANFIR, doctor la Cambridge care, împreună cu catedra de marketing, înfruntând

tigațiile propriu-zise, la evaluarea rezultatelor."

Are o deosebită relevanță faptul că Universitatea "Spiru Haret" și unele filiale de facultăți dispun deja de o bază proprie de cercetare - centre de calcul cu 70 de calculatoare, laboratoare profilate pe specificul unor facultăți, instrumentarul de lucru necesar cercetării în teren - chestionare, fișe, aparatură audiovizuală etc. În plus, unele facultăți - cum sunt medicina, cele cu profil economic - au acces la baza materială închiriată la presăgoioase clinici și spitale, la instituții de cercetare. Nimic din tenta improvizației, a demersului facil sau de conjunctură. Și cum puteau fi altfel decât dovezi ale unui înalt profesionalism, elaborare în termenii rigorii științifice, valoroasele studii sociologice efectuate de cadre didactice împreună cu studenții de la Facultatea de Sociologie-Psihologie în diferite zone ale țării asupra satului românesc, a stării actuale a agriculturii noastre.

Am înțeles că admirarea și respectul față de acest minunat corp didactic, față de condițiile extraordinare asigurate se cer împlite de această instituție, **studenții** făcând acel **contract spiritual cu profesori**, cu toți acei care contribuie la formarea lor - cum spunea atât de plastic dl. academician Ion Coteanu. **Studiul individual** nu poate înlocui însă nici cea mai modernă și percutantă formă de instruire. Poate și de aceea rectorul universității pleada, din perspectiva noului an de învățământ, pentru ca acesta să-și găsească locul cuvenit în procesul pregătirii studenților. Dar să vedem studenții ce spun, ei ce gânduri nutresc la acest nou început de drum?

"Pentru noi acest nou an universitar este o adevărată minune întrucât ne putem continua studiile cu încrederea și certitudinea pe care numai acreditarea, ca să nu fim îpocrici, ni le poate oferi - ne-au dezvoltuit cu aplomb și sinceritatea lor dezvoltă studenții Mihaela POPA, Bogdan Istrate CRISTIAN și Claudiu Daniel HERGHELEGIU din anul II, Facultatea de Drept. Satisfacția pe care am avut-o până acum, pentru ca să nu spunem mandria, ca să nu riscăm, de a avea convingerea că nu am greșit optând pentru "Spiru Haret", care ne-a oferit sansa rară, rarismă de a învăța cu profesori - adevărate capete de afiș în domeniul - domnii Iorgovan, Zătescu, Molțu - este acum consolidată de acreditarea funcționării facultății. Deci, e ne-maiapomenit să ne putem continua cursurile cu aceiași profesori, să participăm la procese-test, la procesele de la tribunale, la diferite activități desfășurate la Institutul Medicină-Legal".

"Acest an reprezintă speranță noastră că va avea puterea să risipească grijile generate de acreditare - ne-a spus cu o gravitate dezarmantă studența Cristina MICU din anul II, Facultatea de Pedagogie-Psihologie. Pentru mine această facultate înseamnă cariera mea, destinul pe care mi-l am dorit atât de mult și ar fi un soc prea dur dacă mi-s-ar lăua acest drept. Există o rază de speranță, facultatea fiind propusă pentru vizită, în luna octombrie. O aşteptăm cu susținut la gură. În rest, pot să vă spun cu mâna pe înimă că l-am aşteptat și eu ca pe o sărbătoare, cu aceeași emoție, cu aceeași nerăbdare, pentru a ne revedea colegii, profesorii, pentru a reînnoa cunoștințele predate și a le împărtășa cu altele noi".

Asemenea sentimente au fost exprimate și în dialogul cu studenții de la Facultatea de Medicină, de la Facultatea de Limba și Literatura Română, de la Marketing și Comerț Exterior pentru care credința că se vor găsi formule viabile pentru a continua studiul la "Spiru Haret", prin regrupări la facultăți cu profil apropiat celui pe care l-au urmat până acum, rămâne singura lor opțiune.

Fie ca acest nou an universitar să aducă tuturor, atât studenților, cât și profesorilor, împlinirea speranțelor și tot mai multe certitudini în acest binecuvântat spațiu al Universității "Spiru Haret" de formare spirituală și întregire a personalității noilor generații, de autentică viață intelectuală - științifică și culturală, - a cărei strălucire nu a pălit nici măcar în aceste vremuri tulburi, de incertitudine și neliniște.

Adela DEAC

Semnificația politică a unei inițiative de interes național și internațional

În sfârșit, după ani lungi de atitudine preponderent defensivă în politica externă, România, prin propunerea președintelui Ion Iliescu privind reconcilierea istorică româno-maghiară, lansează o inițiativă care s-ar putea dovedi un act politic de anvergură, în primul rând pentru relațiile dintre România și Ungaria, dar nu numai pentru ele. Aceasta întrucât soluția imaginată de România, înscriindu-se pe deplin în spiritul Pactului de Stabilitate, îmbogățește substanțial și diversifică tipurile de măsuri însumate până acum în cadrul pactului, putând aduce o contribuție majoră la stabilitatea, securitatea și pacea Europei Centrale, la desfășurarea procesului de depășire a diviziunilor și de unificare a continentului în întregul său. O semnificație aparte a inițiativei românești provine, după părerea mea, din împrejurarea că atitudinea față de ea va fi un test. Un test, pe de o parte, pentru forțele naționale maghiare, în sensul că ele vor trebui să se delimitizeze clar de orice tendințe iridentiste și să nu permită adeptilor orientărilor neorevizioniste să determine politica ungară. Pentru că ar fi o naivitate cu consecințe grave dacă s-ar considera că iridentismul maghiar ar ține doar de trecut. Nu, ideile și

Reconcilierea istorică ROMÂNO-MAGHIARĂ

Prof. dr. CONSTANTIN VLAD

nează, atunci când e vorba de spre drepturile persoanelor aparținând minorităților maghiare din unele țări vecine Ungariei. O astfel de denaturare și returnare se concretizează în cerința recunoașterii unor drepturi colective ale acestor minorități, a admiterii autonomiei locale pe criterii etnice și, mai ales, în pretenția statului ungar de a purta răspunderea pentru destinele minorităților maghiare din alte țări.

Pe de altă parte, atitudinea față de inițiativa României va fi un test pentru forțele politice, pentru centrele de putere care determină în mare măsură cursul evoluțiilor europene în ansamblu. Pentru că tocmai pe simpatia și asistența acestor forțe și centre de putere mizează neorevizionismul maghiar. Este limpede, în acest sens, că sprijinul acordat inițiativei românești nu este compatibil cu susținerea în continuare, de pildă, de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a unora dintre prevederile de acum fâmoasei Recomandări 1201, prevederi contrare spiritului și obiectivelor construcției europene, ca și cu rezoluții ca cea adoptată cu o grabă irresponsabilă și descalificantă de către Parlamentul European asupra Legii învățământului din România.

Pe un plan mai larg, în același context, atitudinea față de inițiativa românească va contribui la limpezirea sensului jocului, al politicii de putere, chiar de mare putere care se conțurează tot mai clar în Europa post-război rece. După părerea mea, inițiativa României, mai mult, mai pregnant decât numeroase alte dezvoltări care au avut și au loc în Europa Centrală și de Sud-Est, e de natură să clarifice dacă mariile puteri, europene și nu numai, grupările de state care, în virtutea influenței pe care o exercită, poartă o mare răspundere pentru determinarea direcțiilor de evoluție pe continent și doresc, într-adevăr, o Europă în care securitatea și stabilitatea să se bazeze pe o cooperare benefică pentru toate statele și nu pe sacrificarea intereselor unor state mici și mijlocii, o Europă în care minoritățile naționale care trăiesc pe teritoriul altui stat, drept ce ar fundamenta pretenția de a controla din afară politica statului în cauză față de minoritățile naționale care fac parte din propria societate și a dirija, iarăși din afară, aceste minorități.

În al doilea rând, succesul inițiativei privind reconcilierea istorică româno-maghiară reclamată din partea română o politică externă - și, în acest cadru, o diplomatie activă, susținută, imaginativă în a elabora și propune spre negociere formule practice adecvate, perseverență în promovarea pe toate căile și în toate împrejurările a conținutului și semnificației acțiunilor sale îndreptate spre realizarea reconcilierei, demonstrarea convingătoare a deplinei concordanțe existente între interesele noastre naționale și țelurile generale ale integrării europene, ale realizării unui sistem de securitate și cooperare trainic și echitabil pe continent. Nici un adevăr, oricât de mare ar fi el, nu se impune de la sine, în virtutea doar a propriei evidențe și logici. Inițiativa românească se bazează și materializează un astfel de adevăr. De aceea, va trebui promovată

Este absolut semnificativ în acest sens că într-o din primele luări de poziție oficiale maghiare față de inițiativa românească s-a subliniat că politica Ungariei față de vecinii săi se bazează pe standardele europene. Este inexact. Este fals. Pretenția Ungariei de a purta răspunderea pentru condiția de existență a minorităților maghiare din unele țări vecine încalcă standardele europene. O astfel de pretenție nu și află nici un fel de susținere și justificare în normele europene și sunt total contrare spiritului care patronizează procesele de integrare europeană.

Mai întâi, reconcilierea româno-maghiară poate avea loc doar pe o bază principală, iar o

Reconcilierea româno-ungară, punând capăt unor tensiuni întreținute de-a lungul secolelor, constituie un eveniment cu adevărat istoric care va transforma profund relațiile dintre cele două țări, servind intereselor celor două popoare angajate pe calea consolidării democrației și reformei și oferind o bază nouă, solidă, dezvoltării raporturilor bilaterale în toate domeniile de interes comun.

astfel de bază este reprezentată de principiile dreptului internațional, ale relațiilor prietenesci între state; în mod special, de modul cum aceste principii sunt concretizate în normele și standardele europene.

Noi nu vedem reconcilierea ca pe o simplă declaratie formală, ci ca pe un proces asumat în mod conștient și urmărit în mod sistematic, zi de zi.

El are ca premisă voința politică de apropiere și colaborare în folosul celor două țări și popoare, al stabilității și securității atât în zona geo-istorică a Europei Centrale cât și pe continent.

Declar aici și acum că noi, în România, avem această voință politică.

(Din expunerea Președintelui României, Ion Iliescu, la Simpozionul național "România în vara anului 1940 sub impactul politiciei de forță. 55 de ani după Dictatul de la Viena").

30 august 1995

deschis, într-o deplină transparență, astfel încât să fie convingătoare atât în mediile politice, cât și în cancelariile diplomatici și, nu în ultimul rând, în mijloacele de informare în masă.

PERMANENȚE ROMÂNEȘTI

ANGHEL ANGHEL SALIGNY SALIGNY

Acad. RADU P. VOINEA

**O capodoperă
îngherescă:
COMPLEXUL
DE PODURI
DUNĂRENE
FETEȘTI -
CERNAVODĂ**

Anul acesta s-au împlinit 100 de ani de când, la 14 septembrie 1895, în prezența regelui Carol I, a unor înalți demnitari și a unui foarte numeros public, a avut loc inaugurarea Complexului de poduri dunărene de cale ferată din sectorul Fetești-Cernavodă, proiectat și realizat exclusiv de ingineri și lucrători români, sub conducerea lui Anghel Saligny. La data respectivă, această realizare tehnică era unică în Europa continentală, fiind prioritară din mai multe puncte de vedere prin soluțiile tehnice adoptate.

Se cuvine, tocmai de aceea, să ne amintim cu recunoștință de Anghel Saligny, uriașă personalitate a tehnicii românești, și de principală a lui realizare, Complexul de poduri dunărene din sectorul Fetești-Cernavodă. Originar dintr-o familie de huguenoti francezi, refugiați în Prusia, în urma nopții de groază a Sfântului Bartolomeu, apoi stabilită în Moldova, Anghel Saligny s-a născut la 2 mai 1854 în comuna Serbănești de lângă Tecuci, unde

părinții săi se duseseră la un iarmaroc și unde au trebuit să rămână câteva zile, din cauza unor ploi torrentiale ce nu mai contineau și a drumurilor ce deveniseră impracticabile. Acolo, în hanul din această comună s-a născut acest geniu al tehnicii românești și universale! Profesorul Ion Ionescu de la Școala Națională de Poduri și Șosele avea să remarcă: "Apele pătrunseseră în han și pătuțul pe care era așezat nou-născut era cât pe-aci să fie luat de ape. Era o prevestire că va avea de luptat în viață lui cu furia apelor... și în această luptă a ieșit neconitenit învingător".

Anghel Saligny și-a făcut studiile elementare și gimnaziale în țară, iar pe cele liceale la Potsdam, în Prusia, apoi s-a înscris la Universitatea din Berlin, la Facultatea de astronomie, unde a avut profesori pe celebrul matematician Weierstrass și pe celebrul fizician Helmholtz. Dându-și însă seama că, studiind astronomia, nu va putea aduce prea multe folosuri unei țări în dezvoltare cum era România, țara în care se născuse și pe care dorea să o servească, a părăsit Universitatea din Berlin și s-a înscris la Școala tehnică superioară din Charlottenburg, unde a avut profesor, între alii, pe renumitul inginer Schwedler. A absolvit această școală în 1874, când avea numai 20 de ani, performanță neatinsă până atunci de nimeni și de foarte puțini după aceea. În perioada 1874-1876 a lucrat în Prusia la câteva mari șantiere hidrotehnice și la construirea căii ferate Cottbus - Frankfurt am Oder. Renumitul profesor Mehrtens i-a propus să rămână în Germania, ca urmă al său la catedră, dar Anghel Saligny, deși avea numai 21-22 de ani, a avut tăria să refuze tentanta ofertă, considerând că este de datoria lui să-și pună pricoperea, talentul și întreaga sa energie la dispoziția țării în care s-a născut, deși știa că în România nu va putea dispune de mijloacele materiale necesare rea-

lizării viselor lui.

Înțors în țară, în anul 1876, este angajat în modestul post de inginer ordinari clasa a treia, la Primăria orașului București, contribuind la trăsarea și executarea șoselei Kisseleff. Remarcându-se de la început, a fost trecut la Serviciul de Poduri și Șosele din Ministerul Lucrărilor Publice, calitate în care a recepționat la Praga materialul rulant pentru Căile Ferate Române. Ca membru în comisia de control a firmei concesionare engleză Crawley, care lucra la calea ferată Ploiești-Predeal, s-a remarcat nu numai prin competență tehnică, ci și prin integritate morală, apărând interesele țării.

În perioada 1879-1881 participă la proiectarea și execuția căii ferate Buzău-Mărăști, prima lucrare proiectată și executată exclusiv de ingineri și lucrători români, inaugurată în 1881, când s-a înființat și Societatea Politehnică, al cărei scop era să organizeze profesional corpul ingineresc din România, pentru a asigura inginerilor condiții de viață mai bune. Anghel Saligny s-a numărat printre membrii fondatori ai acestei societăți și, mai târziu, printre președinții ei.

În perioada 1882-1884, Anghel Saligny a condus proiectarea și construirea căilor ferate Adjud-Târgu Ocna, Bârlad-Vaslui, Crasna-Huși, precum și lucrările de înlocuire a podurilor de lemn cu poduri metalice, dintre acestea din urmă o mențiune specială meritând podul peste Siret de la Cosmești, pod de cale ferată la partea superioară și de sosea la partea inferioară.

În 1884 i s-a încredințat proiectarea docurilor și antrepozitorilor din porturile Brăila și Galați. Lucrările s-au încheiat în 1888 la Brăila și în 1889 la Galați. Executate din beton armat, într-o perioadă în care, în marile porturi ale lumii, se utilizau, pentru silozuri, exclusiv lemnul și oțelul, la docurile din Brăila și Galați s-au folosit elemente prefabricate și armătura sudată, priorități pe plan mondial.

În decembrie 1887, la vîrstă de numai 33 de ani, Anghel Saligny a fost numit șeful serviciului de studii, proiectare și execuție a liniei ferate Fetești-Cernavodă, inclusiv a Complexului de poduri dunărene aferent. Numirea survine după ce o comisie internațională de specialiști, în frunte cu profesorul Winkler din Berlin și Collignon din Paris, respinsese 13 proiecte prezentate de firme străine, la concursurile care avuseseră loc în 1883 și 1886. Înconjurat de 10 ingineri români, în majoritatea lor absolvenți ai Școlii Naționale de Poduri și Șosele din București, Anghel Saligny a elaborat proiectul, într-un timp record: un an și șapte luni. Aceeași comisie internațională, cu exigență sporită, după o foarte minuțioasă analiză, a aprobat proiectul.

Complexul de poduri dunărene din sectorul Fetești-Cernavodă a fost executat în perioada 1890-1895. El se compune din două poduri metalice, unul peste Dunăre,

având o deschidere centrală de 190 m. și patru deschideri laterale de căte 140 m. fiecare și un al doilea pod metalic peste brațul Borcea, având trei deschideri de 140 m. fiecare. La acestea se adaugă un număr de 60 de viaducte, de asemenea metalice (15 viaducte de 60 m. deschidere la accesul pe podul de peste Dunăre, 11 viaducte de 50 m. deschidere la accesul pe podul peste brațul Borcea și 34 viaducte de 42,8 m. deschidere peste Iezer) și un rambleu de 15 km. lungime, având un volum de 3.000.000 metri cubi de pământ, pe care s-au amplasat două stații de cale ferată, Ovidiu și Dunărea.

Realizarea acestui complex de poduri dunărene era, din multe puncte de vedere, o prioritate tehnică mondială. Astfel, deschiderea centrală a podului peste Dunăre, de 190 de metri era **cea mai mare deschidere de pod metalic din Europa continentală**, la acea dată. În al doilea rând, sistemul de grinzi cu zăbrele alcătuit din grinzi cu console și articulații în câmp, între reazeme, așa-numitele grinzi Gerber, nu mai fusese folosit la poduri metalice. În sfârșit, utilizarea oțelului moale în locul oțelului pudlat, opțiune a lui Anghel Saligny pentru care el a dus o luptă acerbă cu specialiștii europeni, până a reușit să-i convincă, a fost, de asemenea, o prioritate mondială. Iată o descriere a festivității care a avut loc cu prilejul inaugurării podurilor dunărene din sectorul Fetești - Cernavodă, relatată de un participant:

"În ziua respectivă, pe malul Dunării erau amenajate arcuri de triumf, pavilioane și tribune elegante. Pe Dunăre era o pădure de catarge și de bastimente (întreaga flotă de război română a Dunării). Un tren având 13 locomotive se apropia cu repeziciune de Dunăre. Tot mai încordate erau privirile, când deodată se auziră strigătele vesele, în momentul când trenul a intrat pe viaductul marelui pod. El venea cu o viteză de 80 km/oră. Șuierăturile puternice ale locomotivelor, împodobite cu ghirlande de flori și steaguri tricolore, se amestecă cu bubuitul tunurilor, cu imnurile muzicilor militare, cu

sunetele variate și ciudate ale sirenelor vaselor din portul Cernavodă și cu uralele însuflețite ale mulțimii de pe ambele maluri ale Dunării.

Festivitatea propriu-zisă a început prin trecerea trenului regal. Regele Carol I a bătut nitol de argint. Garda de onoare, la cererea lui Saligny, a fost formată din studenții de la Școala Națională de Poduri și Șosele care își făceau serviciul militar în cadrul Școlii. Suveranul, membrii guvernului și invitații de onoare au luat loc în tribuna oficială. Discursurile au fost rostite de regele Carol I, inginerul C. Olănescu, ministru Lucrărilor Publice, și de inginerul Gheorghe Duca, directorul general al Căilor Ferate Române.

După discursuri a urmat dineul oficial. Deoarece Anghel Saligny nu era prezent, aghiotantul regal a fost trimis să-l caute. L-a găsit pe malul Dunării, sub pod, unde era organizată masa pentru muncitorii construcției ai podului. La surpriza afișată de aghiotant, Anghel Saligny i-a spus că era normal ca el să fie alături de cei care au trudit pentru a realiza podul care este sărbătorit.

Pentru publicul participant au fost organizate spectacole folclorice cu cântece și dansuri.

După plecarea trenului regal spre București și a trenurilor speciale, primele trenuri din graficul de circulație au început să treacă pe pod, într-un sens și în altul."

În afară de importanța tehnică, Complexul de poduri dunărene din sectorul Fetești-Cernavodă a avut o imensă importanță economică. Este astfel cunoscut că economia noastră națională, la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, a luat un puternic avânt în trei domenii: cultura cerealelor, industria petrolieră și industria lemnului, produsele respective putând fi acum ușor transportate către portul Constanța, care, la rândul lui, fusese reproiectat și reconstruit în perioada 1899-1909 de același Anghel Saligny.

Am putea afirma că podurile

dunărene, construite de Anghel Saligny s-au constituit, într-un anumit sens, ca un uriaș arc peste timp care a legat versurile marelui poet latin Ovidiu de versurile marelui nostru poet Mihai Eminescu.

Pentru meritele sale excepționale, Anghel Saligny a fost ales membru corespondent al Academiei Române la 13 aprilie 1892, membru titular la 7 aprilie 1897, iar în perioada 1907-1910 președinte al înaltului for academic. Fire modestă, în ciuda meritelor sale profesionale, el mărturisea adesea: "Datorez împrejurărilor, norocului și eminenților mei colaboratori succesele mele", iar când s-a pensionat: "Eu trebuie să mă retrag, dar lipsa mea nu se va simți, pentru că toți colaboratorii mei sunt foarte bine pregătiți".

Fără a renunța complet la activitatea tehnică, el a fost nevoit să reducă drastic, în ultimii ani ai vieții, din cauza stării sănătății sale. A încetat din viață la 17 iunie 1925, în vîrstă de 71 de ani, pe când se întorcea acasă venind de la Societatea Tramvaielor București (STB), unde mai lucra încă. I s-au făcut funeralii naționale.

Fie ca evenimentul pe care-l comemoram în acest an, centenarul Complexului de poduri dunărene din sectorul Fetești-Cernavodă, proiectat și executat de ingineri și lucrători români sub conducerea lui Anghel Saligny, să însemne un reviriment pentru activitatea tehnică din țara noastră care se află astăzi, din păcate, într-o nemeritată penumbra. Nivelul tehnicii românești poate fi ridicat la cel al tehnicii mondiale, așa cum era atunci când a trăit Anghel Saligny. Este, se-nțelege, greu, dar nu imposibil. Va trebui să avem pregătirea profesională, curajul și puterea de muncă a lui Anghel Saligny, patriotismul său, seriozitatea, onestitatea și modestia sa. și vom izbândi.

REVISTA **OPINIA**

n a t i o n a l ă

Tiparul executat de

DRAGO PRINT GRUP

Tipografia F.E.D.

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

Mariana IONIȚĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4. Telefon: 330.68.45

Costul unui abonament trimestrial este de 3000 lei. Plata abonamentelor se face prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: Fundația "România de Mâine", Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, București, Cont 451.00.972 - B.C.R. - S.M.B. Abonamentele se pot face și prin oficile poștale din întreaga țară.

Revista "OPINIA NAȚIONALĂ" se află înscrisă în Catalogul de presă "RODIPET" la poziția 2111. Cititorii din străinătate se pot abona prin "RODIPET" S.A. - P.O. BOX 33-57, Fax 0040-1-3129432 sau 3129433, telex 11995 - Piața Presei Libere nr. 1, Sect.1, București - România.